Preventivní program školy

na školní rok 2023/2024

Základní škola a Mateřská škola
G. A. Lindnera Rožďalovice,
Tyršova 278
289 34 Rožďalovice

Motto:

Smysl má taková prevence, do které se zapojí všichni, a která povede ke zdravému životnímu stylu, posilování kvalitních mezilidských vztahů, rozvoji a podpoře sociálních kompetencí a tím k vytváření zdravé společnosti.

Obsah:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Prevence a její cíle
4. Prevence – obsah a aktivity
5. Hlavní cíle Preventivního programu školy
6. Aktivity podporující prevenci
7. Témata z oblasti prevence v ŠVP
8. Spolupráce v oblasti prevence
9. Propagace
10. Řešení přestupků
11. Formy a metody při realizaci prevence
12. Podklady k legislativě
13. Hodnocení naplnění Preventivního programu školy ve školním roce 2022-23
14. Adresář organizací – seznam zařízení, zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování
15. Literatura
16. Přílohy

Příloha č. 1 : Program proti šikanování

Příloha č. 2 Krizové scénáře - přehled činností v krizových situacích

Příloha č. 3. Kroužky organizované při ZŠ

Příloha č. 4. – 6. : Záznamové listy – pro výchovnou komisi, pro jednání s rodiči a rozhovor se žákem

17. Grafický Preventivní program školy

1. Úvod

Výchova ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací je standardní součástí výchovně vzdělávacího procesu.

Nárůst rizikového chování v populaci dětí a mládeže školního věku se stává celospolečenským problémem. Preventivní program školy má pomoci vytvořit pracovníkům školy podnětné prostředí pro výchovu a směrování žáků ke zdravému životnímu stylu.

Hlavním cílem Preventivního programu školy je dlouhodobé a komplexní působení nejen na třídní kolektivy, ale i na jednotlivé žáky, optimalizace sociálního klimatu školy a minimalizace výskytu nežádoucího rizikového chování.

Preventivní program školy má eliminovat škodlivé jevy současné společnosti, jakými jsou závislosti fyzické i psychické, nezdravé mezilidské vztahy, v neposlední řadě pak i pomáhat v oblasti prevence vzniku psychických poruch vznikajících na základě působení výše uvedených negativních jevů.

Realizace preventivních strategií, přístupů a metod není pouze záležitostí odborníků, ale také učitelů, rodičů a celé veřejnosti. Hlavním cílem tohoto programu je vytvoření a udržení optimálního sociálního klimatu ve škole.

2. Charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola G. A. Lindnera Rožďalovice je škola vesnického typu s pěti třídami na prvním stupni a čtyřmi třídami na druhém stupni. Mezi další součásti školy patří dvě oddělení školní družiny, školní klub, školní jídelna se dvěma provozy a mateřská škola. Naše škola je spádovou školou pro obce Rožďalovice, Ledečky, Viničná Lhota, Košík a Žitovlice. Ve školním roce 2015/2016 začali navštěvovat naši školu také žáci z Dětenic. V současné době do naší školy dochází 177 žáků.

Průběžná je spolupráce s ředitelem školy, výchovnou poradkyní, třídními učiteli, asistenty pedagogů, mezipředmětová spolupráce, spolupráce s MŠ, spolupráce s vychovatelkami ŠD a ŠK, spolupráce s odborníky v PPP nebo v SPC. Na škole pracuje výchovná komise, která se skládá ze zástupce ředitele školy, výchovného poradce, školního metodika prevence a příslušného třídního učitele. Při škole také pracuje Školská rada.

3. Prevence a její cíle

Cílem preventivního programu je především rozpoznávat pozitivní možnosti žáků a napomáhat při jejich rozvoji. Posilovat sebevědomí dětí, nešetřit pochvalou - sebevědomý člověk dokáže lépe odolat špatným vlivům společnosti a návykovým látkám. Vést žáky k účelnému trávení volného času, naučit se říkat „ne“, být sám sebou, naučit se odolávat negativním vlivům okolí, naučit se odmítat drogu, nenechat se strhnout partou.
Učitelé v rámci svých předmětů a cíleně v předmětech Občanská výchova a Výchova ke zdraví na 2. stupni předávají žákům poznatky o drogách, závislostech a jejich vlivech na lidský organismus.

Pedagogičtí pracovníci se cíleně zaměřují:

1. na ovlivňování postojů a chování žáků ke svému okolí s důrazem na toleranci
2. na vytváření a upevňování sociálních dovedností
3. na nácvik řešení problémových životních situací a schopnosti vyrovnání se s neúspěchem
4. na pěstování pozitivních návyků v běžném životě a ve škole
5. na rozvíjení komunikačních dovedností
6. na zkvalitňování mezilidských vztahů
7. na nácvik asertivního chování
8. na vedení žáků ke zdravému životnímu stylu
9. na seznamování žáků s metodami relaxace
10. na dostatečnou nabídku volnočasových aktivit
11. na úzkou spolupráci mezi jednotlivými učiteli, na předávání a získávání informací o problémových žácích a jevech v jednotlivých třídách, na předávání si informací navzájem o sociálně patologických jevech a klimatu ve třídách (v záporném i kladném případě)

4. Prevence – obsah a aktivity

- Mateřinko, přijďte k nám – spolupráce s MŠ
- Recitační soutěž Veselá básnička – pro děti z 1. stupně
- Školy v přírodě
- Dlouhodobá primární prevence
- Preventivní besedy a přednášky pro 1. i 2. stupeň
- Sportovní soutěže
- Exkurze

- Dopravní výchova – návštěva dopravního hřiště v Nymburce
- Projekty k primární prevenci

1. ročník

adaptace na nové školní prostředí – osvojování třídních pravidel
výchova ke zdravému životnímu stylu
navozování příjemného klimatu mezi spolužáky
budování dobrých vztahů mezi žáky různých tříd – spolupráce 1. a. 9. třídy
výsadba ovocných stromků
účast na projektu zaměřeného na dopravní výchovu
dopravní výchova v hodinách prvouky
dopravní výchova v odpoledních hodinách ve školní družině
vzdělávací program zaměřený na zdravý životní styl – Zdravá pětka
kurz PP – školní družina

2. ročník

podpora příznivého klimatu ve třídě
budování dobrých vztahů ve třídě
výchova ke zdravému životnímu stylu v hodinách prvouky
dopravní výchova v hodinách prvouky, českého jazyka a matematiky
dopravní výchova v odpoledních hodinách ve školní družině
vzdělávací program zaměřený na zdravý životní styl – Zdravá pětka
kurz PP – školní družina

3. ročník

podpora příznivého klimatu ve třídě
dopravní výchova v hodinách prvouky
výchova ke zdravému životnímu stylu v hodinách prvouky
budování dobrých vztahů ve třídě
dopravní výchova v hodinách prvouky, českého jazyka a matematiky
dopravní výchova v odpoledních hodinách ve školní družině
vzdělávací program zaměřený na zdravý životní styl – Zdravá pětka

kurz PP – školní družina

4. ročník

podpora příznivého klimatu ve třídě
budování dobrých vztahů ve třídě
výchova ke zdravému životnímu stylu
návštěva dopravního hřiště
účast na projektu zaměřeného na dopravní výchovu
přednáška: Z housenky motýlem

5. ročník

navozování příjemného třídního klimatu
rozvoj spolupráce a kooperace mezi spolužáky
přednáška: Adam a Eva aneb nejsme stejní
budování dobrých vztahů mezi žáky

6. ročník

výchova ke zdravému životnímu stylu
rozvoj etického a právního myšlení
výchova občana
aplikace metod aktivního sociálního učení
podpora dobrého klimatu ve třídě
přednáška: Dospívám aneb život plný změn
preventivní projekt – Protidrogový vlak
prevence rizikových jevů v hodinách Vkz, Ov

7. ročník

výchova ke zdravému životnímu stylu
rozvoj etického a právního myšlení
výchova občana
podpora příznivého klimatu třídy
preventivní projekt – Protidrogový vlak
prevence rizikových jevů v hodinách Vkz, Ov

8. -9. ročník

výchova ke zdravému životnímu stylu
výchova k odpovědnosti
pozornost k postojům a způsobům chování
zvýšený důraz na spolupráci s rodiči
informovanost o nebezpečí drog, prevence AIDS
návštěva ÚP, beseda k volbě povolání
preventivní projekt – Protidrogový vlak

V říjnu žáci 4. třídy poprvé navštíví dopravní hřiště v Nymburce, kde se v jarních měsících pokusí o získání průkazu cyklisty. V březnu se žáci 1. a 2. třídy zúčastní výukového programu **Zdravá pětka.** Během tohoto programu se žáci seznámí se správným složením jídelníčku, pitným režimem, základy správného nákupu a důležitostí výživy pro lidské tělo**.** Dále pro žáky 1. stupně připravujeme program zaměřený na správné stolování – **Etiketa stolování.** Při tomto projektu bude kladen důraz na stolování, společenské chování, prostírání stolu, příbory a manipulace s nimi, jídla v jednoduchém menu a práce s ubrouskem. Žáci 2. stupně se zapojí do preventivního programu – Protidrogový vlak (Revolution train), dále je připravena beseda zaměřená na prevenci AIDS a nebezpečí drog. Přednášky věnované dospívání bude zajišťovat společnost MP Education. Ostatní témata z oblasti primární prevence rizikového chování budou probírána v rámci výuky v jednotlivých ročnících.

Žákům jsou dále nabídnuty volnočasové aktivity, z nichž některé jsou součástí **školního klubu,** jehož cílem je smysluplné využití volného času.

Pro všechny žáky naší školy je k dispozici schránka důvěry a také jsme zapojeni v projektu **Nenech to být**, což je internetový systém bojující proti šikaně a vylučování z kolektivu na školách po celé ČR.

5. Hlavní cíle Preventivního programu školy

- **Kompetence rozvíjené během primární prevence žáků:** předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následným rizikovým projevům v chování žáků (agrese, šikana, rasová nesnášenlivost, xenofobie, vandalismus, záškoláctví, závislostní chování, užívání návykových látek, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, poruchy příjmu potravy, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování)

- vybudování optimálního klimatu školy a sociálních vztahů, při kterých dochází ke zvyšování sociální kompetence dětí, k rozvoji dovedností, které vedou k odmítání projevů agresivity a porušování zákona

- výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji harmonické osobnosti

- průběžné sledování konkrétní situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí

- maximální zapojení žáků, rodičů i učitelů do života školy

- rozvíjení specifické i nespecifické primární prevence (programy určené k primární prevenci, besedy, volnočasové aktivity atd.)

- v nutných případech spolupráce s odbornými institucemi – PPP Nymburk, Středisko výchovné péče Rybitví , Klíčov a Kolín, OSPOD Nymburk, Policie ČR (Nymburk)

Ve školním roce 2023/2024 se zaměříme hlavně na:

- prevenci v oblasti duševní hygieny
- prevenci agresivního chování, násilí, vulgarity a vandalismu
- prevenci šikany a kyberšikany
- prevenci školní neúspěšnosti
- prevenci vysoké absence
- prevenci závažného porušování školního řádu
- prevenci kybergroomingu a sextingu

6. Aktivity podporující PP

Aktivity pořádané pro žáky

- Výjezdy na školy v přírodě
- Besedy a přednášky
- Školní výlety
- Sportovní akce
- Projektové dny
- Spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence rizikového chování
- Nabídka zájmových kroužků
- Žákovský parlament – **umožňuje** širší zapojení žáků do organizace školy

Akce pro žáky a širší veřejnost

Září:

- Plavecký výcvik 2. a 3. třída
- Podzimní srdíčkové dny
- Projektové dny mimo školu
- Miniprojekty ŽP

Říjen:

- Plavecký výcvik 2. a 4. třída
- Sběr papír
- Drakiáda
- Výlov Bučického rybníka
- Běh k Bučickému mlýnu
- Dlouhodobá spolupráce se Záchrannou stanicí Huslík
- Projektové dny mimo školu
- Divadlo
- Miniprojekty ŽP

Listopad:

- Konzultace U-R-Ž
- Výsadba ovocných stromů – 1. třída + 9. třída
- Výsadba krokusů – 1. třída
- Projektové dny mimo školu
- Zdravá pětka – 1. a 2. třída
- Miniprojekty ŽP
- Beseda k volbě střední školy a povolání
- Protidrogový vlak – 6.-9.třída

Prosinec:

- Rozsvěcení Vánočního stromu
- Stromek pro zvířátka v lese
- Adventní exkurze
- Miniprojekty ŽP

Leden:

- Konzultace U-R-Ž

- Lyžařský kurz
- Projektové dny mimo školu
- Miniprojekty ŽP

Únor:

- Projektové dny mimo školu
- Miniprojekty ŽP

Březen:

- Veselá básnička – školní kolo
- Veselá básnička – meziškolní kolo
- Beseda s SDH Rožďalovic
- Etiketa stolování – 1. -3.třída
- Miniprojekty ŽP
- Beseda věnovaná prevenci HIV

Duben:

- Zápis do 1. třídy
- Sběr papíru
- Rej čarodějnic
- Miniprojekty ŽP

Květen:

- Projekty ve třídách
- Den rodiny
- Květinový den – projekt ŽP
- Besedy věnované dospívání dívek a chlapců, 4. - 6.třída

Červen:

- Sportovní den
- Branný den
- Slavnostní vyřazení absolventů školy
- Školy v přírodě

- Exkurze

Aktivity pro rodiče

Škola nabízí:

- individuální konzultace a poradenskou činnost, kontaktní adresy, odbornou literaturu
- metodiku rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami – viz. Preventivní program školy
- obecné informace o drogách
- spolupráci s rodiči, jejichž dítě má nějaký handicap
- konzultační odpoledne třídních učitelů pro rodiče
- konzultační hodiny metodika prevence (St 12.00- 13.00), odbornou práci a radu při řešení problémů s dětmi
- škola doporučuje a odkazuje na odborné materiály a preventivní videa z oblasti kybernetické bezpečnosti (např. E – bezpečí – online videokurz pro rodiče, který se věnuje klíčovým tématům kybernetické bezpečnosti, která jsou spojena s rizikovým chováním dětí ve světě internetu) nebo na nebezpečí na sociálních sítích (Nebezpečí sociálních sítí a víte o nich: https://www.kr-vysocina.cz/budsafe-nebezpeci-
- socialnich-siti-a-vite-o-nich/d-4104450/p1=1013)

7. Témata z oblasti primární prevence rizikového chování a jejich časová dotace v jednotlivých ročnících:

	Třída								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Témata									
Prevence šikany a projevů agrese	10	15	25	25	25	25	25	25	25
Prevence kyberšikany	3	5	8	10	10	10	10	10	10
Prevence záškoláctví	1	1	1	1	5	5	5	5	5
Prevence rizikových sportů	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Prevence rizikového chování v dopravě	5	5	5	5	5	3	3	2	2
Prevence rasismu a xenofobie	2	2	2	5	5	5	5	5	5
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	0	1	1	1	2	2	2	2	2
Prevence rizikového sexuálního chování	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Prevence užívání tabáku	0	0	0	1	2	4	4	2	2
Prevence užívání alkoholu	1	1	1	2	4	4	4	2	2
Prevence dalších návykových látek	0	1	1	2	4	4	4	2	2
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard,počítačové hry, atd.)	1	1	2	5	5	5	5	5	5
Prevence poruch příjmu potravy	0	0	0	0	2	2	3	3	3
Prevence kriminálního chování	0	0	0	0	1	2	2	2	2

8. Spolupráce v oblasti prevence

8.1 Spolupráce ve škole

Na realizaci preventivního programu školy se podílejí všichni zaměstnanci školy. V mezipatře je umístěna nástěnka školního metodika prevence, kde jsou stanoveny konzultační hodiny s metodikem prevence i výchovným poradcem. Žáci mohou oslovit metodika primární prevence či pedagoga vždy, kdy zaznamenají výskyt problémového chování ve škole. Problematika prevence veškerého rizikového chování je začleněná do ŠVP a je přirozenou a neoddělitelnou součástí výuky jednotlivých předmětů.

8.2 Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

- Pedagogicko-psychologická poradna v Nymburce – účast MP na pravidelných supervizích – výměna zkušeností mezi ostatními MP z jiných školských zařízení
- SPC Poděbrady – konzultace
- Pravidelná účast školního metodika na poradách v PPP
- Oddělení péče o dítě v Nymburce, OSPOD

- Policie ČR
- Městský úřad
- SVP Rybitví
- SVP Klíčov
- SVP Kolín

9. Propagace

- Školní nástěnka na téma zdravý životní styl
- Internetové stránky naší školy
- Nástěnka prevence, schránky důvěry
- Propagační materiály
- Odborné časopisy – Prevence, Učitelské noviny, Moderní vyučování

10. Řešení přestupků

Školní řád zakazuje užívání a distribuci drog, pití alkoholu, kouření a hraní na herních automatech. Dále nedoporučuje nošení mobilních telefonů, MP3 přehrávačů, diktafonů a dalších audiovizuálních zařízení do školy.

V případě, že žák do školy tato zařízení přinese, je povinen dodržovat tyto zásady:

A) Po celou dobu přítomnosti ve školní budově musí být vypnuta a odložena v aktovce žáka (popř. bezpečně uzamčena v žákově skříňce). Toto opatření se týká vyučovacích hodin i přestávek. Není dovoleno s nimi manipulovat (nosit je, psát SMS, nahrávat, přehrávat atp.).

B) V době vyučování a o přestávkách není dovolen mobilní telefon, jakkoliv používat (vyřizovat soukromé telefonické vzkazy, posílat nebo přijímat SMS či jiné zprávy).

C) Není dovoleno mobilním telefonem (ani jiným zařízením) pořizovat jakékoliv audiovizuální záznamy v době vyučovacích hodin a v době přestávek (fotografování, natáčení atp.).

D) Je povoleno využívat mobilní telefon či jiné audiovizuální zařízení jako školní pomůcku, pokud to je v souladu s pokyny vyučujícího.

E) V případě, že žák musí nutně informovat zákonného zástupce o bezodkladné záležitosti, vyžádá si svolení třídního učitele nebo učitele předmětu, který má právě v rozvrhu, a ten mu umožní informovat zákonného zástupce z jím vymezeného prostoru. Se školním řádem a sankcemi za jeho porušení jsou seznámeni žáci i rodiče.

V případě, kdy selže prevence ve škole, a vyskytnou se žáci, kteří budou podezřelí z užívání návykových látek, záškoláctví apod., bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální rozhovor se žákem, podle zjištěných informací pak spolupráce s rodinou, popř. doporučení kontaktu s odborníky
2. práce s kolektivem pod vedením PPP
3. v případě nezájmu rodičů uvědomění orgánu sociálně právní ochrany dětí OSPOD
4. v případě dealerství oznámení věci Policii ČR

Ve škole také pracuje výchovná komise, ve které zasedá zástupkyně ředitele školy a výchovná poradkyně Mgr. et Bc. Dagmar Fišlová, školní metodik prevence Mgr. Marcela Sasková a příslušný třídní učitel. Tito zástupci také tvoří tzv. užší realizační tým (URT).

11. Formy a metody při realizaci prevence

- Tematické plány, školní řád, soutěže (vědomostní i sportovní), výklad, samostatná práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na určená témata, referáty…), besedy, diskuse, přednášky, exkurze, sociální hry, skupinová práce, informační tabule, výlety, školy v přírodě, prázdninové pobyty, lyžařské výcviky, kulturní akce, zájmové kroužky a kluby, proškolování pedagogických pracovníků, aktivity pro rodiče, schránky důvěry, knihovnička, organizované plavání, projekty se zaměřením na sociálně patologické vlivy.
- V rámci hodin Výchovy k občanství a Výchovy ke zdraví promítání preventivních filmů s problematikou drog, drogově závislých, možnosti nákazy HIV, šikany, domácího násilí atd.
- Školy v přírodě a lyžařský výcvik.

- Návštěvy kulturních akcí, organizace volného času, soutěže, prezentace vlastní činnosti., zájmová činnost
- Spolupráce s rodiči – zvýšený důraz na tuto spolupráci.
- Odborné přednášky,besedy s odborníky / v rámci VKO, VKZ/.
- Systematická profesní příprava, nabídka volnočasových aktivit.

12. Podklady k legislativě

seznam základních zákonů, vyhlášek a metodických listů v oblasti prevence

- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28: příloha č. 7 – Kyberšikana, příloha č. 10 – Vandalismus a příloha č. 11 – Záškoláctví
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení „ Zásady přístupu k dětem, žákům,studentům s PAS v rámci vzdělávacího procesu
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 14 514/2000-51
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 28 275/2000-22
- Směrnice k integraci dětí a žáků se specifickými potřebami do škol a školských zařízení
- č.j. 13 710/2001-24
- Metodický pokyn ke vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení nebo chování
- č.j. 13711/2001-24
- Školní řád

Vybrané vyhlášky vztahující se k prevenci.

1. **Vyhláška č.72 / 2005 Sb.**

Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve
školách a školských poradenských zařízeních – naposledy novelizovaná

k 1.9.2016 vyhl. 197/2016 Sb.,

2. **Vyhláška č.73 / 2005 Sb.**

   Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

3. **Vyhláška č.74/2005 Sb**., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, která v § 2 přímo stanovuje, že školská zařízení pro zájmové vzdělávání uskutečňují zájmové vzdělávání i formou činností vedoucích k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů.
4. **Vyhláška č. 317/2005 Sb.** O dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů stanovuje nezbytné kvalifikační předpoklady pro výkon specializované činnosti školního metodika prevence.

Zákony

- **561/2004 Sb. (školský zákon)**
- **109/2002 Sb.**
- **65/2017 Sb.,** o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
- **167/1998 Sb.,** o návykových látkách ve znění pozdějších předpisů.

13. Hodnocení naplnění Preventivního programu školy ve školním roce 2022/2023

Preventivního program školy (MPP) směřoval k naplnění **prevence nežádoucích vlivů a rozvíjení přátelství a individuálního růstu žáků, k rozšiřování žákových zálib, využívání volného času, k výchově zdravého životního stylu a k budování důvěry mezi učitelem a žákem.**

1. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- výchova ke zdravému životnímu stylu v rámci předmětů, výukový program – Zdravá pětka
- chování za mimořádných situací, branný den
- objevné dny – exkurze do zajímavých míst v našem kraji
- třídnické chvilky
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

2. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- chování za mimořádných situací, branný den
- plavání v rámci TV
- výchova ke zdravému životnímu stylu v rámci předmětů, výukový program – Zdravá pětka
- třídnické chvilky
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

3. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- výchova ke zdravému životnímu stylu v rámci předmětů, výukový program – Zdravá pětka
- chování za mimořádných situací, branný den
- plavání v rámci TV
- objevné dny – exkurze do zajímavých míst v našem okolí
- třídnické chvilky
- škola v přírodě
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

4. třída:

- dopravní výchova - jízda zručnosti, zkoušky na dopravním hřišti v Nymburce
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

- chování za mimořádných situací, branný den
- třídnické chvilky

5. třída:

- dopravní výchova – dopravní soutěž a v rámci předmětů
- zdravý životní styl, péče o zdraví v rámci přírodovědy
- chování za mimořádných situací, branný den
- třídnické chvilky
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

6. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- zdravý životní styl, péče o zdraví v rámci předmětů
- chování za mimořádných situací, branný den
- třídnické chvilky
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

7. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- zdravý životní styl, péče o zdraví v rámci předmětů
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček
- chování za mimořádných situací, branný den
- třídnické chvilky

8. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- zdravý životní styl, péče o zdraví v rámci předmětů
- chování za mimořádných situací, branný den
- návštěva Úřadu práce
- třídnické chvilky
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

9. třída:

- dopravní výchova v rámci předmětů
- zdravý životní styl, péče o zdraví v rámci předmětů
- chování za mimořádných situací, branný den
- návštěva Úřadu práce
- třídnické chvilky
- projekty v rámci třídy a celé školy: sběr papíru a víček

V loňském roce se práce výchovných pracovníků a metodika prevence zaměřila na:

- úzkou vzájemnou spolupráci třídních a netřídních učitelů, výchovného poradce a metodika prevence
- správné vedení dokumentace, zakládání veškeré dokumentace z jednání metodika prevence, výchovného poradce s rodiči, žáky, orgány

Dále byla řešena:

- nekázeň v hodinách
- vulgarita a vulgární chování dětí mezi sebou
- kyberšikana v třídním kolektivu
- špatné klima v některých třídách

Cílem prevence v tomto školním roce bude odstraňování těchto nežádoucích jevů:

- šikana, kyberšíkana a kybergrooming
- špatné klima v některých třídách
- netolismus
- záškoláctví
- kouření

Na škole působí metodik prevence v konzultačních hodinách - středa: 12.00 – 13.00hod..
Ostatní dny po telefonické domluvě. Mimo těchto konzultačních hodin se metodik prevence věnuje dětem vždy podle závažnosti problému během celé výuky a vyučování.

14. Seznam zařízení zabývajících se problematikou PP v oblasti sociálně patologických jevů (oblast Praha a okolí)

K – centrum – Velké Valy 995, Nymburk, Tel.: 325 514 424
Pedagogicko – psychologická poradna – Masarykova 895, Nymburk, Tel.: 325 51 26 67
Oddělení péče o dítě, ref. soc. věcí při OÚ Nymburk, Eliščina ul. , Tel.: 325 51 33 96
DROP IN – nadace pro prevenci a léčbu drogových závislostí a AIDS, Karoliny Světlé 18, Praha 1, Tel.: 222 22 14 31, 222 22 11 24
Občanské sdružení Prev – Centrum – Meziškolská 1120/2, Praha 6, Tel.: 233 35 54 59
Centrum prevence drogově závislých – Pod vrchem 2989, Mělník, Tel.: 315 62 49 22
Česká společnost AIDS Pomoc - Malého 3, Praha 8, Tel.: 224 81 42 84, 224 81 03 45
Linka AIDS pomoci 222 81 07 02
Krizové centrum Linky bezpečí – Nadace Naše Dítě – Ústavní 91/95, Praha 8 266 72 7953 Nepřetržitá služba Tel.: 800 15 55 55
Dětské krizové centrum – V Zápolí 1250, Praha 4,
Linka důvěry pro týrané, zneužívané a zanedbávané děti – nepřetržitá služba
Tel.: 241 48 41 49
Gay – linka pomoci Tel.: 222 51 40 40
SOS centrum Diakonie – Jungmanova 9, Praha1, Tel.: 222 51 40 40
Růžová linka – Česká spol. na ochranu dětí – Ruská 87, Praha 10
Růžová linka – Tel.: 283 85 22 22
Národní referenční centrum podpory zdraví – Šrobárova 48, Praha 10, Tel: 267 082 493,
Linka Bezpečí – krizová linka – Areál PL Bohnice, Ústavní 91, Praha 8, Tel:283 852 222
Trigon – Ovčí háje 2549, Praha 5 – Nové Butovice, Tel:251614734

15. Využitá literatura

Bc. Markéta Exnerová - Krizový plán jako pomoc učiteli při řešení situací spjatých s rizikovým chováním žáků (diplomová práce)
PhDr. Mgr. Eva Burdová, MBA – Rukověť školního metodika prevence

16. Přílohy

Příloha č. 1: Program proti šikanování

A) <u>Scénář pro řešení šikany v případě, že situaci zvládne škola řešit sama</u>

První pomoc pro počáteční stadia šikanování, tzv. DEVÍTIKROKOVKA

Prvotní informace – co nejvíce vytěžit z úvodního rozhovoru

- oběť, popřípadě informátora pochválit, rozptýlit obavy, že žaluje (TU)

Zápis

Kdo / za Vámi přišel

O čem hovořil/ prvotní informace

Na čem jsme se domluvili

Datum zápisu

Podpisy/zapisovatel,oznamovatel

(provádí třídní učitel)

Otázky vhodné při rozhovoru:

1) Co
2) Kdo
3) Kde
4) Kdy
5) Jak často
6) Jak
7) Proč

Při hodnocení projevů násilí vždy nutno posoudit, zda se neobjevily znaky ŠIKANY

1. Záměrnost

2. Opakovanost – dlouhodobost

POZOR!!! – u kyberšikany není nutná opakovanost

3. Samoúčelnost převahy agresora nad obětí

4. Nepříjemnost útoku (vulgární, hanlivé přezdívky)

5. Nepoměr sil (převaha sil fyzická i psychická)

6. BEZMOCNOST oběti

Varovné signály: a) **NEPŘÍMÉ** – nutno zvýšit POZORNOST

b) **PŘÍMÉ** – nutno situaci ihned ŘEŠIT

Odhad závažnosti situace dle kritérií a stanovení, zda nejde o neobvyklou formu šikanování, popř. určení stadia šikany.

1. Z**působ chování a vypovídání obětí a svědků** (otevřenost – uzavřenost) – **může řešit škola, pokud jsou svědci otevření**, ochotni pomoci a nesouhlasí se špatným chování agresorů
2. Z**ávažnost a četnost** agresivních projevů
3. P**očet agresorů a obětí**
4. **Doba trvání**

   (provádí URT) – následuje oznámení vedení školy, nástin řešení a vymezení rolí (OBĚŤ, AGRESOR, INFORMÁTOR, SVĚDCI)

Postup:

Rozhovor s informátory a oběťmi

Rozhovor s informátory a oběťmi o vnějším obrazu šikanování (jak to probíhalo, jak to vypadalo)

Pokud mluvíme nejprve s informátorem (kamarád, rodič) následují ihned rozhovory s oběťmi (provádí URT).

Nalezení vhodných svědků

Ve spolupráci s informátory a oběťmi vytipujeme členy skupiny, kteří budou ochotni pravdivě vypovídat.

Individuální, případně i konfrontační rozhovory se svědky

Rozhovory s jednotlivými žáky

Vyskytují-li se potíže, lze uskutečnit zpřesňující pohovory nebo konfrontace dvou svědků.

NIKDY NEPROVÁDĚT SPOLEČNÉ ŠETŘENÍ AGRESORA a OBĚTI

Zajištění ochrany oběti, nastavit ochranný režim

Někdy je nutné oběť, když je v bezprostředním ohrožení, od začátku bezodkladně bránit.

Oběť se nikdy nesmí ponechat svému osudu.

Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi. Následně proběhne VK.

Rozhovor s rodiči oběti

Nikdy nezvat ve stejný čas rodiče oběti s rodiči agresora.

Práce s celou třídou

Společně pojmenovat problém, nastavit pravidla pro třídu.

Výchovná opatření

Pro potrestání agresorů je možné užít výchovná opatření:

Napomenutí třídního učitele

Důtka třídního učitele

Důtka ředitele školy

Snížená známka z chování

B) **Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování**

Postup

Překonání šoku pedagogického pracovníka

Zvládnutí vlastního šoku, **zastavení skupinového násilí**, **bezprostřední záchrana oběti** (nutno okamžitě odvést do nejbližší třídy, kde probíhá výuka a přivolat pomoc). **Vyučující z vedlejší třídy, okamžitě zajistí dozor** ve třídě, kde lynčování probíhalo. Nutno zabránit domluvě agresorů a ovlivnění svědků.

Bezprostřední záchrana oběti

Zvláštní organizační opatření

- nahlášení vedení školy
- požádat o pomoc další pedagogy a domluvit se s nimi na spolupráci při vyšetřování
- nechat všechny žáky písemně popsat danou situaci i anonymně)
- provést individuální rozhovory se všemi přítomnými žáky, agresory vyslýchat nakonec
- zabránit domluvě na křivé skupinové výpovědi
- pokračovat v pomoci a podpoře oběti
- nahlášení celé věci policii - ředitel školy, zástupce ředitele školy

Vlastní vyšetřování

1. ROZHOVOR SE SVĚDKEM

a) Co se stalo? Co tomu předcházelo?

b) Co kdo dělal? Jakým způsobem to prováděl?
c) Jak se chovali ti, kteří nic nedělali?
d) Co jsi v daném okamžiku dělal ty?
e) Kdo byl obětí?

2. ROZHOVOR S AGRESOREM

Scénář - řešení šikany na škole

1. Prevence ve třídnických hodinách

S třídními kolektivy se pracuje na rozvoji pozitivních mezilidských vztahů. Za jejich rozvoj odpovídají především třídní učitelé, kteří dle možností a konkrétní situace ve třídách najdou odpovídající organizační formy (1. stupeň – třídnické chvilky, 2.stupeň – výchova ke zdraví). Žáci vědí, co je a co není šikana a jak se zachovat, když se v jejich blízkosti objeví.

2. Prevence ve výuce

Všichni učitelé vnímají důležitost vytváření bezpečného prostředí. Kromě práce ve svém předmětu se soustředí na rozvoj pozitivních vztahů. Umožňují rozvoj spolupráce i zpětnou vazbu.

Žáci by měli znát a umět pracovat v komunitním kruhu, při skupinové práci, vyjadřovat se slušně a otevřeně při zpětné vazbě.

Pracujeme s pravidly tříd a dynamikou třídního kolektivu.

Učitelé se snaží vyhnout technikám a metodám, které neúčelně vytvářejí či zvyšují napětí a následně vytvářejí potřebu uvolnit (vybít si)negativní energii např.:

3. Prevence ve školním životě mimo výuku

- příchod do školy – dohledy v šatnách a na chodbách
- přestávky – dohledy na chodbách
- oběd – dohledy v jídelně
- odchod ze školy – dohledy v šatnách

Dohledy musí se zvýšenou intenzitou sledovat riziková místa (WC- především v době přestávek, zavřené dveře tříd - během přestávek, šatny u tělocvičny). V případě mimoškolní akce možno spolupracovat s městským úřadem a dalšími institucemi (např.SDH).

4. Účinný ochranný režim

- Pedagogické dohledy
- Třídní pravidla
- Schránka důvěry
- Konzultační hodiny metodika prevence, výchovného poradce
- Žákovský parlament

5. Spolupráce s rodiči

Škola se snaží systémově spolupracovat s rodiči těmito prostředky:

- Vzájemné informování
  - ze strany školy v případě, že se šikana objeví
  - ze strany rodičů, že zpozorují nějaký problém
- Spolupráce při řešení problémů
- Schůzku U-R-Ž
- Dny otevřených dveří
- Školská rada
- Setkání pro předškoláky
- Zapojení rodičů do akcí školy – kroužky, besedy
- Informační leták pro rodiče – začátek školního roku
- Internetová ŽK
- Sportovní akce
- Informace pro rodiče na internetových stránkách školy – www.zs-rozdalovice.cz

6. Školní poradenské služby

Poradenské služby na škole poskytují

- Výchovný poradce – Mgr. et Bc. Dagmar Fišlová
- Školní metodik prevence - Mgr. Marcela Sasková

Příloha č. 2:

Krizové scénáře - přehled činností v krizových situacích

Alkohol

V případě, že se žák se dostaví do školy pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky je nutné při akutní intoxikaci – volat záchranku, zároveň vyrozumět zákonné zástupce a OSPOD.

Nejedná – li se o ohrožení života a zdraví žáka – volat zákonné zástupce, trvat na tom, aby si dítě převzali (je nezpůsobilé k výuce, nelze zajistit dostatečný dohled a je třeba, aby se ho ujali rodiče).

Pokud nelze kontaktovat rodiče je nutné zajistit povinný dohled a kontaktovat OSPOD.

Jedná-li se o **podezření**, je nutné **uskutečnit rozhovor** s dítětem (spolupráce s ředitelem, výchovným poradcem, metodikem prevence), **informovat rodiče**, **individuálně posoudit o informování OSPOD.**

Zachytíme-li u žáka alkohol nebo tabákový výrobek, je nutné se žákem sepsat zápis (nutno uvést – datum, čas, popis předmětů, komu patří, za jakých okolností byly zachyceny a kým).

Výchovná opatření jsou udělena dle školního řádu.

Zachycené **předměty vrátit** ZÁKONNÝM ZÁSTUPCŮM, o vrácení SEPSAT PROTOKOL.

Užívání drog

Zjistíme, zda osoba, u které byla látka objevena, **nejeví známky ohrožení zdraví či života**. Pokud ne, objevenou **látku vložíme** tak jak je, **do velké obálky**, **zapečetíme a uložíme do trezoru** (uzamykatelné skříně). **Sepíšeme** písemný zápis, uvedeme, jak látka vypadá, kdo ji

objevil a kde, za jakých okolností byla nalezena). Protokol podepíše ŘŠ nebo ZŘŠ, žák, u kterého byla látka nalezena a další dospělá osoba.

Pokud ten, u koho byla látka objevena, odmítá podepsat zápis, do kolonky pro jeho podpis uvedeme – odmítl podepsat.

Žákovi sdělíme, že o skutečném obsahu nálezu rozhodne laboratoř a **nález předáme Policii ČR.**

Pokud **zjistíme, že žák, u kterého byla látka objevena (nebo ten, kdo ji odevzdal) jeví <u>známky ohrožení života či zdraví</u>, voláme <u>ihned záchrannou službu</u>.**

Pak zajistíme látku.

V případě, že ve škole objevíme uživatele omamných nebo psychotropních látek, uskutečníme s ním rozhovor a informujeme rodiče a OSPOD.

Distribuce drog

NAŠE POVINNOST JE PÁCHÁNÍ TRESTNÍHO ČINU PŘEKAZIT (§ 167 trestního zákona), to lze i OZNÁMENÍM ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ – nejčastěji policii ČR.

Jedná se o závažný trestný čin (§ 187 trestního zákona) – nezáleží, zda žák látky prodává či dává, nebo ji přechovává pro jiného.

Doporučení pro jednání s rodiči:

Jednáme klidně, poukazujeme na přínos odhalení, na možnost věci ještě řešit, zároveň se nenecháme zavalit argumenty

Útok aktivního střelce

UTÍKEJ z dosahu útočníka.

ZAMKNI v nejbližším možném místnosti.

Postavte za dveřmi barikádu. V případě, že se nemůže uzamknout, je barikáda velmi důležitá, použijte vše, co je po ruce / stoly, židle/.

Zatáhněte žaluzie, rolety.

Pokuste se co nejvíce **zklidnit všechny osoby v místnosti**. Vypněte nebo ztlumte mobilní telefony. Ticho je důležité.

Lehněte si na zem tak, abyste byli co nejméně zranitelní případnou střelbou skrz dveře.

VOLEJ na tísňovou linku. **Oznamte, kde jste a co se děje.**

Nereagujte na osoby za dveřmi! Útočník se může vydávat za zraněného a vystrašeného žáka nebo policistu.

BRAŇ SE v případě, že jste učinili všechny výše popsané kroky a útočník se i přesto k vám dostal, udělejte vše pro vaši ochranu.

Týrání, zneužívání a zanedbávání dětí (syndrom CAN)

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy.
Situaci řeší ŠMP, VP, se školním psychologem, TU, se školským poradenským zařízením, pediatrem, orgánem sociálně právní ochrany dítěte.

sexuální zneužívání

Dítě se mi svěří osobně

1. uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost
2. seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob
3. **pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo**
4. **komunikovat s dítětem** – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii
5. **vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii**
6. ohlásit na policii
7. **ocenit dítě, že za vámi přišlo** a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách
8. **jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit**

Zjistím to z nějaké školní ankety nebo otazníku

V každém případě s ním navažte o přestávce nebo po vyučování rozhovor, ale tak, abyste nebudili nežádoucí pozornost. **Jestliže vám dítě potvrdí vaši domněnku, postupuje jako výše**. Nevyslýchejte ho a nepodsouvejte mu své názory, nechejte ho volně vyprávět.

Dozvím se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů

Pokuste se s dítětem navázat rozhovor, ale do ničeho ho nenuťte. Prostředníkovi řekněte, že je důležité, **aby za vámi přišlo zneužívané dítě samo**. Nevyšetřujte a nijak nepátrejte. Jestliže si nejste jistí, oznamte věc orgánu sociálně-právní ochrany, který ji prošetří.

Dítě je obětí sexuálního napadení

Jestliže se stalo obětí napadení cestou do školy a útočníkem je neznámá osoba, potom urychleně vše oznamte policii, rodičům a orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
Chovejte se pevně a jednoznačně a dítě neopouštějte až do příchodu rodičů.

Dozvím se – oznámím řediteli – kontaktuji policii a orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Rizikové chování v dopravě

V oblasti RCH v kontextu **dopravy téměř výlučně komunikujeme s rodiči dítěte** a domlouváme případné akce orientované na zvýšení kompetencí dítěte v dopravním systému (ideálně dle informací od rodičů, v jakých dopravních situacích se jejich dítě pohybuje). Výjimečně kontaktujeme policii, a to zejména v případě, kdy jsme svědky aktivit dětí, které mohou vést k dopravním nehodám.

Šikana (viz příloha č. 1 - program proti šikanování)

Kyberšikana

<u>Vhodný postup pro oběť kyberšikany</u>

Zachovat klid – nejednat ukvapeně.
Uschovat si důkazy – uchovat a vystopovat veškeré důkazy kyberšikany (SMS zprávy, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, uložte www stránky apod.).

Ukončit komunikaci s pachatelem – nekomunikovat s útočníkem, nesnažit se ho žádným způsobem odradit od jeho počínání, nevyhrožovat, nemstít se.

Blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje – pokusit se zamezit útočníkovi přístup k účtu nebo telefonnímu číslu oběti a je-li to v dané situaci možné, i k nástroji či službě, pomocí které své útoky realizuje (kontaktovat poskytovatele služby).

Identifikovat pachatele (pokud to neohrozí oběť)

Oznámit útok dospělým (učitel, rodič) – svěřit se blízké osobě. Pro uchování důkazů oslovit někoho, kdo má vyšší IT gramotnost. Kontaktovat školu a specializované instituce (PPP, Policie, SVP, intervenční služby specializující se na řešení kyberšikany, psychology apod.).

Nebát se vyhledat pomoc u specialistů – kontaktovat specializované organizace, poradny případně Policii ČR.

Žádat konečný verdikt (v případě řešení situace školou) – po prošetření celého případu trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí.

Při řešení případů kyberšikany lze vyjít ze *Scénáře pro obyčejnou počáteční šikanu* (Kolář, 2011), nicméně vzhledem ke specifikům kyberšikany nelze jeho jednotlivé fáze vždy realizovat.

Co může dělat škola v případě kyberšikany

Podpořit oběť a zajistit její bezpečí

Zajistit co nejvíce důkazních materiálů

Incident vždy vyšetřit

Informovat rodiče

V případě, že případ kyberšikany nespadá do kompetencí školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), **mohou rodiče např. zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům**, stresu apod. Lze akcentovat také nové legislativní normy – zejména nový občanský zákoník.

Žádat konečný verdikt a informace

Zvolit odpovídající opatření

- **Vandalismus**

Co může dělat škola v případě vandalismu

- Fyzický dohled nad žáky – „dohledy“ o přestávkách v prostorách, kde se žáci mohou pohybovat.
- Organizované přestávkové aktivity – nabídnutím nějaké aktivity či zaměstnání může nahradit nudu u žáků a tím předcházet úmyslnému ničení majetku.
- Komunikace se žáky.
- Vytváření vhodného klimatu ve škole, třídě.
- Netolerance jakéhokoli závadového chování.
- Zakotvení podmínek zacházení se školním majetkem, včetně sankcí a náhrad do školního řádu, a prokazatelné seznámení žáků a rodičů s tímto nařízením.
- Výchova prací - optimálním řešením náhrady škody je uvedení poškozené věci do původního stavu viníkem (u žáků 2. stupně ZŠ a střední školství) či za pomoci rodičů (žáci 1. stupně ZŠ), a to vlastními silami, lidskou, fyzickou prací (za předpokladu, že ještě lze vandalsky poškozenou věc opravit).

Kdy, koho v případě vandalismu vyrozumět

1. zákonné zástupce (vždy u nezletilých žáků);
2. zákonné zástupce (se souhlasem zletilého žáka);
3. při odmítnutí spolupráce rodičů, zákonných zástupců nebo při opakovaném vandalismu vyrozumět OSPOD
4. pokud nedojde ke smíru – náhrada vzniklé škody, ohlásit věc Policii ČR (do 5 000 Kč řešeno jako přestupek, nad 5 000 Kč řešeno jako trestný čin);
5. při každém vandalskému činu podávat vždy objektivní informace pedagogickému sboru, vychovatelům, žákům a rodičům, aby bylo zamezeno „informačnímu šumu“ a překrucování stavu věci;

Záškoláctví

Doporučený postup školy

a) **První kontakt se zákonným zástupcem při absenci žáka**. Při neomluvené absenci v rozsahu alespoň jedné vyučovací hodiny třídní učitel eviduje nepřítomnost a **vyčká**, zda zákonný zástupce žáka omluví a doloží důvody jeho nepřítomnosti **ve vyučování do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti (§ 50 odst. 1 a § 67 odst. 1 školského zákona),** za podmínek stanovených školním řádem.

Není-li důvod nepřítomnosti doložen ani po upomínce, třídní učitel o tom učiní záznam (obsahující datum nepřítomnosti, datum nástupu žáka do školy, datum a text upomínky). Třídní učitel **kontaktuje** zákonného zástupce a informuje jej o absenci žáka.

b) **Písemná pozvánka k osobnímu jednání**. Nedaří-li se kontaktovat zákonného zástupce žáka, následuje písemná pozvánka k osobnímu setkání zákonných zástupců s třídním učitelem, a to v následujícím sledu, pokud zákonný zástupce nereaguje:

- **neformální** – pozvánka k osobnímu setkání s třídním učitelem za účelem konzultace (např. prostřednictvím e-mailu nebo jinak doručenou pozvánkou)
- **formální, doporučeným dopisem**

c) Schůzka zákonných zástupců žáka s třídním učitelem

Osobní schůzka, kde je se zákonnými zástupci probrána situace žáka, případně situace rodiny, učitel zjišťuje možné příčiny záškoláctví a domlouvá s rodiči postup k nastolení žádoucího stavu. V tomto bodě je již o situaci informován školní metodik prevence, případně výchovný poradce, který ve věci poskytne své stanovisko spolu s návrhem dalšího postupu. V ideálním případě se školní metodik prevence, případně výchovný poradce osobního setkání se zákonnými zástupci účastní. Účast žáka je velmi vhodná.

Zápis o schůzce je součástí záznamu o opatřeních, s jehož účelem, jakož i s dalším možným nakládáním s ním, budou zúčastnění seznámeni. Zápis bude učiněn do formuláře, a to s podpisem všech zúčastněných. S rodiči je domluven termín další schůzky, reflektující povahu a závažnost konkrétního případu, jakož i charakter a časovou náročnost opatření, na jejichž přijetí ke zlepšení situace se strany dohodly. Na této schůzce je třeba sledovat a

vyhodnocovat plnění opatření v rámci jednání všech zúčastněných a případně ji opakovat. Pokud by opatření plněna nebyla, je nutné nastavit další postup.

d) Podpis Individuálního výchovného programu v případě, že je využíván

Individuální výchovný program (dále jen IVýP) je **forma spolupráce mezi školou, žákem, zákonným zástupcem,** případně další zúčastněnou stranou, při řešení rizikového chování žáka. Cílem IVýP je odstranit rizikové chování žáka a předejít tak důsledkům z tohoto chování vycházejícím.

Při řešení problému se škola obrací k zákonnému zástupci žáka jako k partnerovi, s nímž pracuje na dosažení stejného cíle – odstranění rizikového chování žáka. Soustředěný a jednotný tlak obou důležitých institucí (školy a rodiny) na žáka zvyšuje pravděpodobnost úspěchu.
V mnohých případech výskytu rizikového chování se často stává, že zákonný zástupce žáka si je vědom rizikového chování svého dítěte, ale sám nemá potřebné kompetence k řešení situace. Tlak školy na úpravu chování žáka je pro něj zdrojem frustrace, kterou se může snažit zmírnit např. odmítavým postojem ke škole nebo vyhýbáním se společné komunikaci se školou. IVýP nabízí **prostor pro vzájemný dialog a možnost vyhledat a nastavit vhodnou podporu** pro žáka/zákonného zástupce k získání potřebných kompetencí směřujících k odstranění rizikového chování.

Schůzky, na které má být podepsán Individuální výchovný program, se účastní:

- třídní učitel
- žák
- zákonný zástupce/i žáka
- školní metodik prevence
- ředitel školy nebo jeho zástupce
- výchovný poradce, školní psycholog, pracovník školního poradenského pracoviště, jsou-li k dispozici
- pracovník OSPOD, je-li žákovi poskytována sociálně-právní ochrana

Krádež

1. Pohovor žáka s ředitelkou školy.
2. Hledání příčiny RCH.
3. S náhradou způsobené škody se postupujte jako u vandalismu..
4. Zákonné zástupce žáka informujte vždy až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly a to zejména v případě menších dětí.
5. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vše oznamte na Policii ČR .
6. Každou nahlášenou krádeží se zabývejte, vyšetřujte ji. Je to důležité poselství jak pro poškozeného, tak pro zloděje.
7. O krádeži a jejím šetření proveďte záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím…..

Sebepoškozování

Posoudit aktuální riziko závažného sebepoškození a v případě jeho přítomnosti odeslat dítě do spádového psychiatrického zařízení.
Kontaktovat rodinu, systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou
Předat dítě školnímu psychologovi.
Motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance
Stanovit jasně hranice a pravidla na půdě školy.

Příloha č. 3: Kroužky organizované při ZŠ

Hejbánky
Korálkování
Příprava na přijímací zkoušky z matematiky
Příprava na přijímací zkoušky z českého jazyka
Šachový kroužek
Rybářský kroužek

Netradiční tvoření

Příloha č.4

Záznam pohovoru se žákem

Jméno žáka/žákyně:
Datum narození:
Bydliště:
Třída, ročník:

Příčina jednání:

Zápis z pohovoru:

Závěr, doporučení, další postup:

Přítomni:

Datum:

Podpis žáka:

Podpis třídního učitele:

Příloha č.5

Záznam jednání s rodiči žáka

Jméno žáka/žákyně:

Datum narození:

Bydliště:

Třída, ročník:

Příčina jednání:

Zápis z pohovoru:

Závěr, doporučení, další postup:

Přítomni:

Zákonní zástupci s výše uvedenými skutečnostmi souhlasí a zavazují se řídit závěry pohovoru. V případě pokračujících problémů se žákem, berou zákonní zástupci na vědomí možné následky, které z toho vyplývají.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Podpis třídního učitele/učitelky:

Příloha č. 6

Zápis z výchovné komise

Jméno žáka/žákyně:

Datum narození:

Bydliště:

Třída, ročník:

Účastníci jednání:

Zákonní zástupci žáka:

Třídní učitel:

Výchovný poradce:

Ředitel školy:

Metodik rizikového chování:

Zástupce OSPOD:

Příčina jednání:

Zápis z pohovoru:

Závěr, doporučení, další postup:

Datum:
Podpis zákonných zástupců:

Podpis třídního učitele/učitelky:

17. Grafický Preventivní program školy

Akutní stav - žák je ohrožen na zdraví, na životě

neopouští ohroženého žáka

zajistí rychlou záchrannou službu ☎ **155**

o situaci informuje

a

nebo

o situaci informuje rodiče

nebo

vyhotový zápis o situaci

Alkohol - v prostorách školy nalezen alkohol

látku odstraní z dosahu žáků

o situaci informuje

nebo

látku netestují

nebo

látku zlikvidují

o situaci informuje ostatní pedagogy

všichni pedagogové mapují situaci ve škole

nebo

vyhotový zápis o situaci

Alkohol - pod vlivem alkoholu ve škole

zachází s žákem úměrně jeho stavu

žáka odvede do jiné místnosti a nevzdaluje se od něj

o situaci informuje

a

informuje rodiče případně je vyzve k odvezení žáka
a konzultuje situaci s OSPOD

provede pohovor s žákem (ve střízlivém stavu)
a po té s rodičem

udělení výchovného opatření

vyhotový zápis o situaci

Tabák - žák o přestávce kouří v prostorách školy

s žákem provede pohovor a vysvětlí důvod zákazu kouření

o situaci informuje

informuje rodiče

udělení výchovného opatření

vyhotový zápis o situaci s podpisem žáka

a zápis ppředá

Tabák - žák o přestávce kouří mimo prostory školy

s žákem může provést pohovor

může informovat rodiče o nevhodném chování žáka

je to chování nežádoucí, ne však zakázané

výchovné opatření se neuděluje

v případě, že provedl rozhovor s žákem a informoval rodiče, vyhotoví zápis o situaci a předá jej

Nelegální návykové látky (NNL)
Ve škole nalezena látka s podezřením, že jde o NNL

přizve svědka z řad ostatních pedagogů - nejlépe

látku za přítomností svědka zajistí - uloží do obálky
zavře do trezoru školy

o zajištění látky provede zápis a předá jej

volá PČR a konzultuje situaci
předá PČR látku k rozboru

o situaci informuje ostatní pedagogy

každý

o situaci informuje žáky a svolá mimořádnou rodičovskou schůzku, na které poskytne informace o NNL, čeho si na dětech všímat, kam se obrátit atd.

vyhotový zápis o situaci

Nelegální návykové látky (NNL)
Informace o distribuci NNL ve škole žákem školy

předá informaci

provede rozhovor s žákem

informuje rodiče

informuje PČR

☎ **158**

vyhotový zápis o situaci a z jednotlivých rozhovorů s podpisy zůčastněných

Šikana - žák se svěří ŠMP, že je spolužák šikanován (běžná forma šikany)

provede rozhovor s informátorem

provede rozhovor s obětí

odhadne formu a fázi šikany

do spolupráce zapojí školní poradenské pracoviště (ŠPP) a

(předá potřebné informace, rozdělí úkoly)

ŠPP nalezne vhodné svědky a provede s nimi individuální, případně konfrontační rozhovory

zajistí ochranu oběti

ŠPP provede rozhovor s agresorypřípadně zajistí konfrontaci, mezi nimi (směrování k metodě usmíření obou stran, nebo k metodě vnějšího nátlaku)

ŠPP provede individuální rozhovory s rodiči oběti i rodiči agresorů

realizuje buď metodu usmíření nebo metodu nějšího nátlaku

(výchovný pohovor nebo výchovná komise)

nebo

doporučí a dohlédne na poskytnutí odborné psychologické péče oběti i agresorům

sdělí třídě, jak se situace řešila a jaká metoda řešení byla použita (např. v rámci třídnické hodiny)

zajistí dlouhodobou práci s třídním kolektivem, ve kterém se šikana projevila

PPP:

SVP:

NNO:

vyhotový zápisy z jednotlivých jednání s podpisy zůčastněných

Šikana - pedagog je přítomen u situace, kdy dojde k veřejnému lynčování jednoho žáka ve třídě (pokročilá forma šikany)

bleskově odhadne fázi a formu šikany

bezprostředně zachrání oběť, zastaví skupinové násilí

zalarmuje ŠPP

pokud má pedagog obavy o zdravotní stav žáka nebo jiného účastníka situace, přejde na postup v akutním stavu!

ŠPP zabrání domluvě na křivé výpovědi

ŠPP provede rozhovor s obětí

ŠPP nalezne vhodné svědky a provede s nimi individuální, případně konfrontační rozhovory

ŠPP provede individuální, případně konfrontační, rozhovory s agresory

ŠPP provede individuální, případně konfrontační, rozhovory s rodiči oběti i rodiči agresorů

oznámí situaci na OSPOD a PČR

☎

☎ 158

kontaktuje specialistu na šikanu

PPP:

SVP:

NNO:

realizuje buď metodu vnějšího nátlaku nebo změnu konstelace skupiny

zajistí dlouhodobou práci s třídním kolektivem, ve kterém se šikana projevila

PPP:

SVP:

NNO:

vyhotový zápisy z jednotlivých jednání s podpisy zůčastněných

Záškoláctví - žák má méně než 10 hodin neomluvených absencí

informuje výchovného poradce - vyhodnocuje údaje související se záškoláctvím

provede pohovor s žákem

provede osobní pohovor s rodičem žáka
důvod nepřítomnosti, způsob omlouvání, upozornění na zákonnou povinnost, seznámení s možnými důsledký

vyhotový zápis z rozhovoru s podpisem rodiče

o situaci informuje

udělení výchovného opatření

Záškoláctví - žák má více než 10 hodin neomluvených absencí

informuje

provede pohovor s žákem

svolá školní výchovnou komisi
(rodič, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce OSPOD, ŠMP, zástupce rady školy)

vyhotový zápis s podpisy zúčastněných

udělení výchovného opatření

Záškoláctví - žák má více než 25 hodin neomluvených absencí

informuje

provede pohovor s žákem

zašle oznámení o zanedbání školní docházky OSPOD s náležitou dokumentací (kopie zápisů z jednání s rodiči, písemné vyjádření odborného poradce)

udělení výchovného opatření

vyhotový zápis o situaci

Záškoláctví - opakované záškoláctví v průběhu školního roku

informuje

provede pohovor s žákem

informuje rodiče o následném postupu

zašle písemné hlášení o zanedbání školní docházky PČR

158

udělení výchovného opatření

vyhotový zápis o situaci

Týrání, zneužívání a zanedbávání
ŠMP má podezření na týrání dítěte rodičem

zmapuje situaci doptáváním kolegů a žáků s důrazem na neprozrazení podezření

provede rozhovor s rodiči doptáním se na změny v chování žáka (možnost zjištění skutečné příčiny žákova chování, nesmí padnout informace o podezření na týrání)

další postup pouze v případě, že se podezření na týrání potvrdilo

provede rozhovor s žákem - přijetí, uklidnění, nastínění dalšího postupu, předání kontaktu na linku bezpečí nebo dětské krizové centrum

o situaci informuje

a kontaktuje OSPOD

kontaktuje PČR nebo státního zástupce

vyhotový zápis o situaci

V Rožďalovicích 1. 9. 2023 Vypracovala: Mgr. Marcela Sasková